

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Het Leven Der HH. Maeghden Die Van Christvs tijden tot
dese eeuwe Inden Salighen Staet Der Svyverheydt inde
Wereldt gheleeft hebben**

Rosweyde, Heribert

T'Antwerpen, 1626

3. Jan. Het leven vande H. Genoveva, Mag. an. 499.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43129

S. GENOVEVA Virgo.

3. Ianuarij.

*Petrus de Ioâe
figurant.*

*Ivan Michelon exc.
cum primâ.*

H E T L E V E N

V A N D E

H. GENOVEVA 3. JAN.A. 499.

M A G H E T.

De heylighe Genoveva, patronersse ende beschermeresse van de seer vermaerde stadt van Parijs / welke is de hoofst-de Registers van Vranck-rijck stad van Vranck-rijck / wierde ghebozen in 't doorp Nanterre / rijck.

by mijlen van daer. Haren vader hiet Severus, ende hare moeder Gerontia; men sagh van hare jonckhepdt af alsoo de gracie Godts in haer / dat den heylighen Germanus, Bisschop van Auxerre / met den heylighen Lupus Bisschop van Troyes / naer Engelandt reysende (om upt te roepen de dolinghen / die den ketter Delagius daer hadde ghesaep) passeerde door dit doorp Nanterre; al-waer dese twee Prelaten (die in hunnen tijdt waren twee groote lichten vande Catholijcke Kercke) met groote eere van alle 't volck / dat hen in 't ghemoet gingh om hen te vereeren / ontfanghen wierden. Den vader ende moeder van Genoveva waren oock in dit ghetal / met hare dochter / die achter hen ginck. Van soo verre als den heylighen Germanus haer konde bemercken / vestichde hy 't ghesicht op haer: voor-wetende dat dit kindt sonderlijck van Godt was op-ghetrocken; ende dat sy de upt-nemenste tot synen dienst soude zyn. Hy vraeghde na haren naem / ende den staet van hare ouders; den welken hy voorsayde 't gheluck dat sy hadden / om dat sy ouders waren van eene soodanighe dochter; die sy moesten op-boeden om Gode te dienen. Ende 'sander-daeghs dede hy haer komen daer hy gheberghyt was; haer soetelijck vermanende / dat sy in tijds soude om-helsen haren Wyfdegom I E S V S Christus, ende alle aertsche dinghen versmaden. Waer op sy hem te kennen gaf / dat dit alleen was hare begheerte ende voor-nemen; in teecken van 't welck sy van hem ontfingh een crups / 't welck hy haer aen den hals

Wt de on-
de Registers
van Vranck-
rijck.

Ghebooste
van Geno-
veva.

Van we-
ligheyt wort
voorsien.

hals hingh / haer Gode toe-eyghenende ghelijck een kostelijck juweel / ghescheyden ende af-ghetrocken van alle kostelijcke sieraten der vrouwen. Ser dat den heylighen Bisschop vertroock / beval hy haer seer soch- buldelycken aen haren vader ende moeder. 'T is wat tijds daer na gheschiedt / dat hare moeder op eenen feest-dach ter kercken wilde gaen ; ende sy belastede haer dochter 't hups te bewaren: maer 't kint ontfeken zijnde met de liefde Godts / ende begheerte hebbende om inden dienst Godts teghenwoordich te zyn / badt hare moeder dat sy haer wilde mede-leyden / al en wilde sy dat niet doen ; maer sy quelde haer soo langh / dat de moeder haer eene kaeck-smete gaf : waerom de moeder terstondt met blindtheyt ghestraft wierdt; ende bleef blindt twee jaren lanck : tot dat sy hare dochter badt / dat sy haer wat waters soude willen brenghen / ende daer over een teecken des Cruys maken : waer mede sy haer-selven ghewezen / ende d'ooghen ghe- wasschen hebbende / creegh het ghesichte wederom. Dit heeft het beginsel gheweest van veel mirakelen / die Godt naermaels door haer dede.

Sy maect
hare moeder
siende door
water van
haer met het
tecken des
H. Cruys
ghezeghent.

Doen sy nu tot behoorlijcken ouderdom was gheko- men; soo gingh sy met twee andere dochters / die ouder waren van sy / om ghebenedijdt / ende Gode toe-ghewijet te worden door de handen vanden Bisschop : den wel- ken begonst aen Genoveva : want al was sy de jonck- ste van dijen ; soo wist hy nochtans door de Goddelijc- ke openbaringhe de schatten ende hemelsche gratien / niet welcke sy de andere te boven gingh. Na de doot van haren vader ende moeder / woonde sy binnen Parijs ; volghende 't ghebodt van hare meesterse ende gheestelijcke moeder. Onsen Heere besocht haer met een besocht met ghichticheyt. ne soo vreeselijcke ghichticheydt / dat het scheen dat alle hare leden ontset waren: niet-te-min na dat hy wel ghe- proeft hadde hare ootmoedigheyt ende verduldigheyt; soo gaf hy hare ghesontheyt wederom.

Sy wordt
besocht met
ghichticheyt.

Ontrent desen tijdt quam in Franckrijck den Coninck der Hunnen Attila / ghenaeemt de gheessel Godts / niet sonder redene ; want hy bedierf ende vernielde alle de landen daer hy door passeerde; ende volbrocht de gram- schap Godts met vreeselijcke moorden ende wreedt- heydt. Hy quam by de stadt Parijs / upt de welckede vorghers voor hen namen te vertrecken met hunne schatten /

schatten / vrouwen ende kinderen in eenich berre-ghe-
 legghen landt; vreesende met den sweerde ghedoodt te
 zyn / ghelijck de andere die hem verwacht hadden. Ge-
 noveva dit wetende / badt de principale vrouwen / hun-
 ne mans te wederhouden / ende hen te verskeren van
 dese vrees; op dat sy alle r'samen toe-blucht tot Godt
 mochten hebben dooz ghebeden / vasten / ende ael-
 moessen; hopende dat sijne vermthertigheyt hunne
 stadt soude beschermen vande clauwen van dese wree-
 de beeste / dat hy daer niet en soude in komen. Dit
 wierdt ghedaen / ende de heplighe maghet beval dooz
 hare ghedurighe ende vperighe ghebeden (besproeyt
 zijnde met tranen) aen haren lieben vuydegom de bes-
 cherminghe van 't vaderlandt / ende verskerde hen
 allen dat sy dit perijckel ontgaen souden. Maer om te
 bewijssen dat onsen Heere begheert / dat de sijne quaedt
 vooz goet ontfanghen / van de ghene selve die aen hen
 verbonden zyn; soo liet hy toe / dat sekere inwoonders
 van Parijs / vande alder-blooste ende vrees-achtigste
 verlaters van hun stadt / om het perijckel te schouwen
 (siende dat Genoveva van contrarie meyninghe was /
 ende dat den meesten deel van 't volck hen by haer
 boeghde) vooz hen namten haer lebende te verbzanden /
 oft haer in de riviere te woypen / oft ten minsten haer
 wreedelijck te doen sterben: 't welck sy alleenlijck vut-
 stelden / om eenen dagh van hare doodt te stellen / als
 sy soude moeten sterben. Daer was doen ter tijdt te
 Parijs eenen Archidiaken van Auxerre / die den hepli-
 ghen Germanus daer hadde ghesonden; den welcken
 hem bindende onder dese boose menschen / die handel-
 den van Genoveva om te bzenghen / veel moeyte hadde
 om hen te vreden te stellen met sijne soete woordē ende
 treffelijcke redenen; hen wijs-makende / dat sy hunnen
 wreeden aenslach souden laten varen / ende haer ghe-
 looben / ghelijck d'andere deden / om dat Godt in haer
 was: ende den heplighen Germanus achtete haer won-
 derlijcken seer / ghelijck sy konden bekennen by de
 ghiften / die hy haer van synen 't wegghen brochte. Het
 beltesde Godt dooz de verdiensten vande heplighe Ge-
 noveva, dat den leggher van Attila Parijs niet en om-
 cinghelde / die bewaert is gheweest vande rasernije van
 desen wreeden vbandt.

Het leben van dese heplighe maghet heeft wonder-
 lijck

Hy belijde
 Paris van-
 de vanden.

Hy is in 't
 perijckel vā-
 den hals.

Hare deughden.

Besondere abstinentie.

Sp doet eene Kercke bouwen.

Doet verscheyde mirakelen ende weldadi.

Sp geneest twaelf besetenen.

lijck ghelooft/ ende verbult met alle deughden van ren-
nighepdt / liefde / voorzichtighepdt / simpelhepdt / ver-
duldighepdt ende sarchtmoedighepdt : niet-te-min ha-
re abstinentie ende verduldighepdt waren upt-nemen-
de ; want van hare vijftien jaren af tot de vijftigh
jaren toe en at sy maer twee-mael ter weken / te weten
des Sondaeghs ende des Donderdaeghs / te breden
zijnde vooz elke reyse met een luttel garsten-broodts/
ende een teylken boonen. Doen sy boven de vijftigh
jaren oudt was gheworden / belasteden haer de Bis-
schoppen dat sy melck ende visch soude eten. Sy en
dronck niet anders dan claer water. Als sy hare oogen
ten hemel sloech / weende sy bitterlijck. Sy hadde eene
besondere devotie tot S. Denijs te Parijs / ende sy dede
eene schoone Kercke bouwen op de plaetse daer hy be-
graven was ; ende hoe-wel sy groote moepte hadde /
overmidts hare armoede / om soo grooten werck te
vol-brenghen ; soo vooz-sagh onsen Heere daer in / doen-
de dooz mirakel vinden kalck / die aen de timmeringhe
ghebrack : sy verweckte veel devote persoonen daer
toe te geben / ende den werck-lieden den loon van hun-
nen arbejdt tot eene aelmoesse te schencken ; die ais sy
grooten doofst hadden / wonderlijck ghelaest wierden
dooz de ghebeden bande heplighe maghet. Onsen Hee-
re dede veel groote mirakelen ter jonste van sijne liebe
bruydt Genoveva. Alsoo sy op eenen nacht in 't ghebedt
was sonder licht ; soo ontstack van selfs een wassche
keerffe die daer was / van de welke de stucken dienden
wt het ghenesen van veel siecken. Gaende op eenen
anderen nacht ter Kercken met hare gesellinnen / gingh
het licht upt dat sy droeghen ; maer als de heplighe ma-
ghet 't selve inde handt ghenomen hadde / soo ontstack
het van selfs. Eene vrouwe steelde haer hare schoenen ;
ende op den selven ooghen-blick dat sy de dieberge de-
de / wierdt sy blindt ; het welck dooz sake is ghelooft / dat
sy hare sonde bekende ; ende vergiffnisse begheerde /
ende aldus haer gesichte wederom creegh dooz de ghe-
beden bande heplighe Genoveva. Sy ghenas eene doch-
ter die neghen jaren soo ghichtigh hadde ghelooft / dat
sy niet een van hare leden en konde ghebruycken. Men
brocht op eenen dagh by haer twaelf besetenen / welc-
ke sy dooz hare ghebeden verlostte. Sy verweckte een
doofvut kint / 't welck in eenen put gheballen was / eer
dat

dat het ghedoopt was: ende gaf wederom 't ghebnyck
des handts aen eenen die maer eene handt en konde
roeren. De H. maghet/om te gheboechlijck r haer te be-
gheben tot de penitentie ende ghebedt / was ghelwoon
haer te slupten in hare celle / van Dertien-dagh af tot
den Witten-donderdag toe. Daer was eene vrouwe /
die door eene ijdele curieus hepdt haer wilde gade slaen/
om te sien wat sy dede ; maer sy verloos haer ghesicht/
ende bleef blindt ; tot dat de heylighe maghet quam
uyt hare besloten plaetse / ende badt voor hare ghene-
singhe.

Sp beslypt
haer in hare
celle.

Op eenen dagh badt sy eenen sekeren Heere / dat hy
wilde vergheben aen eenen synen knecht die teghen
hem mis daen hadde: desen Heere en wilde daer niet
na hooren/ noch hem daer toe te verstaen gheben. De
heylighe maghet seyde tot hem als-doen met een bes-
trouwen: Indien ghy my niet en wilt hooren / noch
my toe-staen mijn versoek ; soo sal mynen Heere I E-
SVS Christus my verhooren. Desen Heere gaende op
den staenden voet na hys / is gheslaghen gheweest met
eene doodlijcke kortsse: welke hem syn misdaedt dede
bekennen; ende de heylighe Genoveva bidden/haer te
voet vallende/ met hem mede-lyden te willen hebben;
alsoo vercreegh sy ghesont hepdt voor den siecken / ende
verghiffnisse voor den knecht. Haer ghebeurde by-
kans 't selve by den Coninck Childericus / die eer hy
ghedoopt was / de heylighe maghet groote eere dede ;
alsoo dat hy op eenen dagh belast hebhende/dat-men
recht doen soude over sekere quaedt-doeyders / ende
vreesende dat de heylighe maghet komen soude om ver-
ghiffnisse te begheeren voor de selve/ 't welck hy haer
niet en soude hebben konnen ontfegghen: soo gingh hy
uyt de stadt/ ende beval dat men de poorte soude sluy-
ten/om haer den wegh te beletten. Genoveva hier af ge-
waerschoutwt zynde / quam by de poorten der stadt/
welcke van selfs open-ginghen / ter wylen de wakers
sliepen. Daer na haren wech vol-brynghende/ quam sy
by den Coninck / den welcken het leven ghaf aen de
ghene / die ter dootd verwesen waren.

Sp verbidt
mirakelu-
selck eni-
ghe quaedt-
doenders.

Godt dede veel andere mirakelen door dese sune
dienst-maghet/ ghenesende de siecken van versheppen
siekten: sy verdoerf door hare ghebeden de dwibelen
uyt de besetene lichamen; sy dede den reghen op-hou-

Sp weypt
den dwibel
uyt.

Sp weder-
houde den
reghen.

ben / vreesende dat dien hare velden soude nat maken /
ter-wijle dat men de terwe maepde / als d'om liggende
velden met reghen begoten wierden; ende sp dooz-sach
de herten van sommighe / die uytwendigh heyligh / ende
inwendigh boos ende bedorven waren. Onsen Heere
wachte dooz de heylighe Genoveva meer andere seldt-
same / wonderlycke / ende Goddelijcke dinggen / die in 't
langhe verclaert zijn inde Historie van haer leven. Ick
sal hier alleenlyck by-boeghen twee ofte drie.

Cracht
haers ghe-
bedts.

Als Parijs verhonghert was / ende de arme-lie-
den van hongher by-naest verginghen / mede-lyde met
hare ellende hebbende / selve inde schepen ghingh koren
soecken lanckx de riviere Sepne / ende ontmoette ee-
nen boom in 't water / die de passagie belette / strec-
kende sijne tacken van den eenen kant tot den anderen;
de schippers die daer voeren / waren seer besigh om
den selven af te kappen / om hen wegh te maken; sp be-
gaf haer doen ten ghebede / ende den boom wierp sp-
felden uyt / niet konnende weder-staen de cracht des
ghebedts vande heylighe maget: daer quamē uyt twee
grootte serpentes / die eenen seer quaden reuck uyt-spo-
ghen. Doen sp weder-keerde / de schepen met koren
gheladen waren in groot perijckel dooz een tempeest /
waer dooz sp tusschen de steenrotsen ghedreven wierde /
uyt het welck onsen Heere de selve verlostē dooz haer
bidden / ende brocht die inde havene van Parijs / vol
gheladen met spijsse ende probisie / met welcke de stadt
verblijdt ende ghevoedt is ghewerft.

Sp sijnst
Parijs.

Cracht van
ghewgede
Olpe / ende
't H. Cruys.

Daer is oock een jonck kindt met name Meroveus
van sijn Ouders by haer ghelepdt / 't welck van sijn ge-
boorte blindt / creupel / ende doof was. De H. Genoveva
dit siende / na dat se haer ghebedt tot Godt ghesproken
hadde / heeft het kint met gewgede Olpe bestreken / ende
met het teecken des H. Cruys ghezoghent. Dit ghedaen
zijnde / heeft het kindt sijn vol-komen standt ende ghe-
sonthepdt ghekregghen.

Sp verlost
te beseten.

Het is oock op eenen tijdt ghebeurt / dat men by haer
eenen mensch vanden boosen vyandt beseten / gebrocht
heeft. Als sp dese met ghewgede Olpe meynde te ghe-
nscen / soo en isse gheen Olpe in de ampulle gebonden.
Ende soo den Bisschop daer niet en was / om andere
Olpe wederom te wjen / heeft sp hare blucht tot Godt
ghenomen; vperichlyck biddende / dat by haer van
Olpe

Olpe wilde versien. Diet hier de cracht Godts: ter-
siondt naer haer ghebedt isser Olpe in de ampulle ghe-
bonden / met welcke sy den besetenen salbende / ende
den dupbel besweirende / heeft dadelijck den boosen
byandt upt-ghejaeght.

Ma dat dese maghet in dese pelgrimage der werelbt
meer als tachtentigh jaren gheleest hadde tot een upt-
nemende exempel van hepligheyt / ghe-eert van alle
het volck / ende seer bemint van IESVS Christus; soo
overleedt sy seer eerlijck met eene groote bergaderinghe
ende debotie van alle het volck der stadt / die haer noch
teghenwoordelijck houden booz hare patronersse ende
sonderlinghe beschermersse na de maghet M A R I A.
Daer na den Coninck Clodoveus / ende de Coningin-
ne Clotilda sijne huys-vrouwe deden bouwē dese schoo-
ne Kercke van S. Genoveva.

Haer over-
lijden.

Daer wort
ene Kercke
gheficht tot
haerder
eere.

En vande meeste loben van dese heplighe maget is /
dat den grooten Simeon Stylites, in haren tijdt leven-
de inden Oosten / sy-selben booz de pelgrims ende coop-
lieden / die wederom keerden naer Brancrjck / bebal-
aen S. Genoveva, ende haer badt dat sy Godt booz
hem wilde bidden; inden gheest bekennde / die hy
nopt en hadde ghesien / het hemelsch licht hem ontdek-
kende hare hooghe ende wonderbare verdiensten / dooz
wiens tusschen-spreken hy hopte te komen tot mees-
dere gratie ende volmaecktheyt.

Haer ghebes-
den worden
van Simeon
Stylites he-
gheert.

